

Διαδικασία προσχώρησης του Μαυροβουνίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 9ης Μαρτίου 2011 σχετικά με τη διαδικασία ένταξης του Μαυροβουνίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη την απόφαση της Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2010 να παραχωρηθεί στο Μαυροβούνιο το καθεστώς υποψήφιας προς ένταξη στην ΕΕ χώρας,
 - έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με τη γνώμη της Επιτροπής για την αίτηση προσχώρησης του Μαυροβουνίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση (COM(2010)0670),
 - έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με τη στρατηγική διεύρυνσης και τις κυριότερες προκλήσεις για την περίοδο 2010-2011 (COM(2010)0660),
 - έχοντας υπόψη τη Συμφωνία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης της 29ης Μαρτίου 2010¹ μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Δημοκρατίας του Μαυροβουνίου, αφετέρου,
 - έχοντας υπόψη τη συμφωνία επανεισδοχής, της 8ης Νοεμβρίου 2007², μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Δημοκρατίας του Μαυροβουνίου, και τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1244/2009 του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 2009, που εγκρίθηκε την 1η Δεκεμβρίου 2009, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 539/2001 περί του καταλόγου τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων υπόκεινται στην υποχρέωση θεώρησης για τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων των κρατών μελών και του καταλόγου τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων απαλλάσσονται από την υποχρέωση αυτή³,
 - έχοντας υπόψη τις συστάσεις της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Σταθεροποίησης και Σύνδεσης ΕΕ-Μαυροβουνίου στις 27-28 Σεπτεμβρίου 2010,
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 110, παράγραφος 2, του Κανονισμού του,
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Θεσσαλονίκης στις 19-20 Ιουνίου 2003 επαναβεβαίωσε ότι το μέλλον των Δυτικών Βαλκανίων βρίσκεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση· λαμβάνοντας υπόψη ότι η δήλωση αυτή είχε επαναληφθεί από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο των Βρυξελλών στις 15-16 Ιουνίου 2006 και σε επακόλουθες συνόδους κορυφής,
1. επιδοκιμάζει τη γενική συναίνεση και την ύψιστη προτεραιότητα που δίδεται στην ευρωπαϊκή ολοκλήρωση από την κυβέρνηση και τα κόμματα της αντιπολίτευσης του Μαυροβουνίου, με αποτέλεσμα να επιτευχθεί ικανοποιητική πρόοδος στη μεταρρυθμιστική διαδικασία μετά την ανεξαρτησία της χώρας· χαιρετίζει τη νέα πολιτική

¹ ΕΕ L 108, 29.4.2010, σ. 1.

² ΕΕ L 334, 19.12.2007, σ. 25.

³ ΕΕ L 336, 18.12.2009, σ. 1.

ηγεσία στην Podgorica και ενθαρρύνει τη νέα κυβέρνηση να συνεχίσει τη διαδικασία ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης του Μαυροβουνίου και να επιταχύνει τις μεταρρυθμίσεις που οδηγούν στην εκπλήρωση των κριτηρίων της Κοπεγχάγης·

2. επιδοκιμάζει την απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2010 να παραχωρηθεί στο Μαυροβούνιο το καθεστώς υποψήφιας προς ένταξη στην ΕΕ χώρας· αποδοκιμάζει, ωστόσο, το γεγονός ότι αποδεδειγμένα το καθεστώς της υποψήφιας προς ένταξη χώρας από το δικαίωμα για την έναρξη διαπραγματεύσεων, και τονίζει ότι η απόφαση για την έναρξή τους δεν θα πρέπει να αναβάλλεται αδικαιολόγητα ή χωρίς λόγο· αναμένει ότι θα αρχίσουν διαπραγματεύσεις το αργότερο μετά τη δημοσίευση της έκθεσης προόδου της Επιτροπής για το 2011, υπό την προϋπόθεση ότι το Μαυροβούνιο θα σημειώνει ικανοποιητική πρόοδο τηρώντας τα κριτήρια που έχει θέσει η Επιτροπή·
3. επικροτεί την απόφαση του Συμβουλίου να επιτρέψει στους πολίτες του Μαυροβουνίου να ταξιδεύουν χωρίς θεωρήσεις (πλήρης ελευθέρωση των θεωρήσεων) στη ζώνη Σένγκεν της ΕΕ από τις 19 Δεκεμβρίου 2009· υπογραμμίζει πόσο σημαντικό είναι ένα τέτοιο βήμα για την δημιουργία επαφών μεταξύ των λαών, ιδίως στους τομείς της εκπαίδευσης, της έρευνας, του τουρισμού και για τις επαφές μεταξύ επιχειρήσεων και τη διεθνή συνεργασία μεταξύ συνδικαλιστικών οργανώσεων· καλεί τις χώρες της ΕΕ που δεν ανήκουν στη ζώνη του Σένγκεν να εξετάσουν επίσης το ενδεχόμενο θέσπισης παρεμφερούς καθεστώτος για την ελευθέρωση των θεωρήσεων για τους πολίτες του Μαυροβουνίου, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη την ομαλή εφαρμογή του καθεστώτος για την ελευθέρωση των θεωρήσεων με τις χώρες της ΕΕ που ανήκουν στη ζώνη του Σένγκεν·
4. επιδοκιμάζει το γεγονός ότι η διαδικασία θέσπισης του νομικού και συνταγματικού πλαισίου της χώρας έχει σχεδόν ολοκληρωθεί· εφιστά, ωστόσο, την προσοχή στο γεγονός ότι η προθεσμία για την εναρμόνιση του ισχύοντος νομοθετικού συστήματος για το νέο Σύνταγμα παρατάθηκε για τέταρτη φορά, και καλεί τις αρχές να εγκρίνουν τάχιστα την εκκρεμούσα νομοθεσία, ιδίως τις τροποποιήσεις του νομοθετικού πλαισίου για τις εκλογές· καλεί όλα τα πολιτικά κόμματα να επιτύχουν συναίνεση επί του σχεδίου νόμου χωρίς περαιτέρω καθυστέρηση, σύμφωνα με τις συστάσεις του ΟΑΣΕ και του Γραφείου Δημοκρατικών Θεσμών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ODIHR) και της Επιτροπής της Βενετίας, και να βελτιώσουν τον μηχανισμό ελέγχου των εκλογικών προσφυγών ενώπιον της Επιτροπής Εκλογών ή των δικαστηρίων· καλεί το Κοινοβούλιο του Μαυροβουνίου να ενισχύσει κατεπειγόντως και σε μεγάλο βαθμό τις ικανότητές του ως προς το καθήκον του να εκτιμά εάν και κατά πόσον οι νόμοι που προτείνει η κυβέρνηση συμφωνούν με το κεκτημένο, και προτρέπει την Επιτροπή να παράσχει την απαιτούμενη προς τον σκοπό αυτό τεχνική βοήθεια στο πλαίσιο του προενταξιακού μέσου· προτρέπει την κυβέρνηση να καταστήσει τη νομοθετική διαδικασία διαφανέστερη και πιο ευπρόσιτη στο κοινό·
5. διαπιστώνει με ικανοποίηση ότι το Μέσο Προενταξιακής Βοήθειας (IPA) λειτουργεί σωστά στο Μαυροβούνιο· ενθαρρύνει την Κυβέρνηση του Μαυροβουνίου και την Επιτροπή να απλουστεύσουν τη διοικητική διαδικασία για τη χρηματοδότηση του IPA, προκειμένου να έχουν μεγαλύτερη πρόσβαση σε αυτό μικρότερες και μη κεντροποιημένες οργανώσεις των πολιτών, συνδικαλιστικές οργανώσεις και άλλοι δικαιούχοι·
6. επαναλαμβάνει την ύψιστη σπουδαιότητα του κράτους δικαίου για την ανάπτυξη της χώρας και για την αξιοπιστία των κρατικών οργάνων στα μάτια των πολιτών· προς τον σκοπό αυτό, επιδοκιμάζει την αυξημένη δραστηριοποίηση της κυβέρνησης και του

κοινοβουλίου για την εκπόνηση και θέσπιση της απαιτούμενης νομοθεσίας· υπογραμμίζει, ωστόσο, τη σπουδαιότητα της συμμετοχής του κοινού στη χάραξη νέας νομοθεσίας και της αποτελεσματικής εφαρμογής της για τη διαπίστωση της προόδου εκ μέρους των πολιτών·

7. επιδοκιμάζει την πρωτοβουλία του κοινοβουλίου του Μαυροβουνίου να προσδώσει επαγγελματικό χαρακτήρα στο αξίωμα του Προέδρου της Κρατικής Επιτροπής Εκλογών, και ζητεί τον επαγγελματισμό των υπόλοιπων μελών του σώματος αυτού και την αναβάθμιση των ικανοτήτων του, προκειμένου να διασφαλίζεται η διαφανής, δημοκρατική και αποτελεσματική διαχείριση των εκλογικών διαδικασιών·
8. σημειώνει ικανοποιητική πρόοδο στην έγκριση σημαντικών νομοθετημάτων στον τομέα της καταπολέμησης της διαφθοράς και χαιρετίζει την έγκριση μιας νέας στρατηγικής και ενός σχεδίου δράσης, καθώς και τη σύσταση της Εθνικής Επιτροπής για την εφαρμογή τους· υπογραμμίζει, ωστόσο, ότι η διαφθορά εξακολουθεί να κυριαρχεί σε πολλούς τομείς, ιδίως στις κατασκευές, την ιδιωτικοποίηση και στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων, και ότι αποτελεί σοβαρό πρόβλημα· σημειώνει, επιπλέον, ότι οι επιδόσεις των ερευνών, διώξεων και τελικών καταδικών σε υποθέσεις διαφθοράς παραμένουν χαμηλές· τονίζει πόσο σημαντικό είναι να θεσπιστεί σαφώς καθορισμένο συνεκτικό πλαίσιο για την καταπολέμηση της διαφθοράς, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής της νομοθεσίας για την ελεύθερη πρόσβαση σε πληροφορίες και του συντονισμού μεταξύ τόσο των υπηρεσιών επιβολής του νόμου, καθώς και ενιαία αρχή για την εποπτεία και επιβολή υποχρεώσεων κυβερνητικών φορέων και την παρακολούθηση της εξέτασης καταγγελιών εκ μέρους της κοινής γνώμης (διαμεσολαβητής)· εφιστά την προσοχή στην ανάγκη για την αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας που έχει εγκριθεί στον τομέα αυτό, προκειμένου να δοθούν στις υπηρεσίες επιβολής του νόμου νέα εργαλεία για την καταπολέμηση της διαφθοράς· προτρέπει να μεταβληθεί το νομοθετικό πλαίσιο για τη χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων και εκλογικών εκστρατειών, ούτως ώστε να διασφαλιστεί ο ανεξάρτητος έλεγχος και η διαφάνεια των μηχανισμών χρηματοδότησης·
9. ζητεί να ληφθούν ενεργά μέτρα εξάλειψης των υποθέσεων σύγκρουσης συμφερόντων στη δημόσια διοίκηση, ενισχύοντας την Επιτροπή Σύγκρουσης Συμφερόντων και δίνοντάς της τις αρμοδιότητες να ελέγχει τις δηλώσεις περιουσιακών στοιχείων από δημόσιους αξιωματούχους και να επιβάλλει κυρώσεις για τις παρατυπίες· ζητεί επίσης την τροποποίηση του νόμου για την πρόληψη των συγκρούσεων συμφερόντων κατά την άσκηση δημοσίων καθηκόντων, ο οποίος επιτρέπει στα μέλη του Κοινοβουλίου και σε άλλους εκλεγμένους αντιπροσώπους να αναλαμβάνουν καθήκοντα ως μέλη διοικητικών ή εποπτικών οργάνων· σε ορισμένες περιπτώσεις, η πλήρης διαφάνεια και η δήλωση συμφερόντων εκ μέρους των εκλεγμένων αντιπροσώπων μπορούν να διευθετήσουν τη συγκεκριμένη σύγκρουση·
10. τονίζει ότι η νομοθεσία για την ελεύθερη παροχή πληροφοριών εφαρμόζεται με δυσκολίες, ιδίως όταν πρόκειται για προσκόμιση εγγράφων που θα μπορούσαν να αποκαλύπτουν περιπτώσεις διαφθοράς στον τομέα της ιδιωτικοποίησης και των δημοσίων συμβάσεων· προτρέπει την κυβέρνηση να διευκολύνει την πρόσβαση σε σχετικά δεδομένα· προτρέπει τις κρατικές αρχές να μην ασκούν πιέσεις στις μη κυβερνητικές και μη κερδοσκοπικές οργανώσεις και παράγοντες της κοινωνίας των πολιτών εν γένει που διερευνούν υποθέσεις διαφθοράς και οργανωμένου εγκλήματος και εκτελούν καθήκοντα παρακολούθησης·

11. διαπιστώνει ότι έχει επιτευχθεί πρόοδος στη μεταρρύθμιση του δικαστικού τομέα, όπως έχει καταδειχθεί με την έγκριση σημαντικών τροποποιήσεων των ποινικών διαδικασιών και άλλης ουσιαστικής νομοθεσίας, στην αύξηση των διαθέσιμων ανθρώπινων πόρων και στη μείωση του αριθμού υποθέσεων που εκκρεμούν ενώπιον των δικαστηρίων· τονίζει, ωστόσο, την ανάγκη να διασφαλιστούν η λογοδοσία και η αποτελεσματικότητα του δικαστικού τομέα και των εισαγγελιών, καθώς και η ανεξαρτησία τους από την πολιτική παρέμβαση· τονίζει ότι είναι αναγκαίο να διασφαλιστεί η πλήρης εφαρμογή του Κώδικα Δεοντολογίας· ζητεί κατεπειγόντως να μεταβληθεί το σύστημα διορισμού δικαστών και εισαγγελέων και να τεθεί τέρμα στην πρακτική να ορίζονται αποκλειστικά από το κοινοβούλιο με απλή πλειοψηφία και από την κυβέρνηση οι εισαγγελείς και τα μέλη των δικαστικών και εισαγγελικών συμβουλίων· εκφράζει, επιπλέον, ανησυχία λόγω του ενδεχόμενου υπερβολικής συγκέντρωσης εξουσίας στον Πρόεδρο του Ανώτατου Δικαστηρίου και της Ανώτατης Εισαγγελίας· ζητεί να εγκριθεί ο νόμος για τη ρύθμιση της πρόσβασης σε δωρεάν ευεργέτημα πενίας· ζητεί την ενοποίηση της νομολογίας προκειμένου να εξασφαλιστούν ένα προβλέσιμο δικαστικό σύστημα και η εμπιστοσύνη του κοινού· τονίζει ότι είναι σημαντικό να ενισχυθεί η διεθνής συνεργασία, ιδίως με γειτονικές χώρες·
12. ζητεί από το Μαυροβούνιο να βελτιώσει περαιτέρω τα κοινά κριτήρια για την κατάρτιση δικαστικών που θα εφαρμόζονται από το Κέντρο Δικαστικής Κατάρτισης, και να διαθέσει τους απαιτούμενους προς το σκοπό αυτό χρηματοδοτικούς πόρους·
13. καλεί την Επιτροπή να συμπεριλάβει στην προσεχή έκθεση προόδου της αξιολόγηση του αντίκτυπου και των αποτελεσμάτων που έχουν επιτευχθεί με τη διάθεση πόρων της ΕΕ για τη μεταρρύθμιση του δικαστικού κλάδου και για την καταπολέμηση της διαφθοράς·
14. υπογραμμίζει το γεγονός ότι το οργανωμένο έγκλημα, και ιδίως δε η κάθε μορφής νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και λαθρεμπόριο, εξακολουθεί να συνιστά πρόβλημα παρά τις βελτιώσεις που έχουν επέλθει στο νομοθετικό πλαίσιο και την εφαρμογή του· καλεί τις αρχές να λάβουν μέτρα για την ενίσχυση των δυνατοτήτων επιβολής του νόμου, και ιδίως για τις προορατικές διερευνητικές ικανότητες, και να βελτιώσουν τόσο τον συντονισμό μεταξύ διαφόρων φορέων και υπηρεσιών, όσο και τη συνεργασία με τις αντίστοιχες γειτονικές και διεθνείς αρχές προκειμένου να υπάρξει ένα ισχυρό ιστορικό επιδόσεων στην καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος· επικροτεί τη θέσπιση του κώδικα ποινικής δικονομίας και ζητεί την ταχεία και επαρκή εφαρμογή του·
15. επιδοκιμάζει τις βελτιώσεις που έχουν επέλθει στο έργο του κοινοβουλίου, αλλά συνιστά να καταβληθούν περαιτέρω προσπάθειες για να διασφαλιστεί η υψηλή ποιότητα της θεσπιζόμενης νομοθεσίας και η συμφωνία της με το κεκτημένο· ζητεί να διατεθούν περισσότεροι εσωτερικοί δημοσιονομικοί και ανθρώπινοι πόροι, καθώς επίσης και μεγαλύτερη συνδρομή εκ μέρους της ΕΕ στο κοινοβούλιο του Μαυροβουνίου, όπως μέσω αδελφοποίησης μεταξύ κοινοβουλίων κρατών μελών ή με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, για την αύξηση των ικανοτήτων των βουλευτών και της κοινοβουλευτικής γραμματείας, διευκολύνοντας την εποπτεία και τον έλεγχο εκ μέρους της κυβέρνησης, όπως αναφέρεται και στη γνώμη της Επιτροπής·
16. ζητεί μεγαλύτερες μεταρρυθμίσεις στη δημόσια διοίκηση, που εξακολουθεί να στερείται πόρων και να είναι καταφανώς πολιτικοποιημένη, και ειδικότερα την αναθεώρηση του νόμου για δημόσιους και συμβασιούχους υπαλλήλους, προκειμένου να θεσπισθεί ένα

συνεκτικό και αξιοκρατικό σύστημα απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένων διαφανών κανόνων για τις προσλήψεις και για τη θέσπιση διαδικασιών για τις προαγωγές· υπογραμμίζει επίσης την ανάγκη να ενισχυθούν οι ανθρώπινοι πόροι σε τοπικό επίπεδο διοίκησης και να παρασχεθεί επαρκής χρηματοδότηση για τη λειτουργία της, προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα και η διαφάνειά της, πράγμα ιδιαίτερα σημαντικό ενόψει της συνεχιζόμενης διαδικασίας εκδημοκρατισμού· επιστά την προσοχή στην ανάγκη να τηρούνται οι νομικά δεσμευτικές αποφάσεις της Αρχής Διαχείρισης των Ανθρώπινων Πόρων· υπογραμμίζει την ανάγκη να βελτιωθεί το νομοθετικό και θεσμικό πλαίσιο ούτως ώστε να ενισχυθούν η λογοδοσία και ο σεβασμός του κράτους δικαίου στο πλαίσιο της δημόσιας διοίκησης, ιδίως δε σε τομείς όπως η φορολογική διοίκηση, οι δημόσιες συμβάσεις, η χωροταξία και η χορήγηση αδειών στον τομέα της τοπικής διοίκησης και των τελωνείων· επιδοκιμάζει την έναρξη λειτουργίας της Περιφερειακής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης (ReSPA) στο Danilovgrad·

17. επιδοκιμάζει τη θέσπιση του γενικού νόμου για την απαγόρευση των διακρίσεων στην απασχόληση ή την παροχή δημόσιων υπηρεσιών, την απαγόρευση διακρίσεων βάσει οποιωνδήποτε κριτηρίων εκτός των αξιοκρατικών, ως σημαντική ενέργεια για τη θέσπιση του νομικού πλαισίου που θα συμβάλει στην καταπολέμηση των διακρίσεων· επισημαίνει ωστόσο πιθανές ελλείψεις που εξακολουθούν να υπάρχουν στη νομοθεσία και ζητεί την αποκατάστασή τους· υπογραμμίζει ότι ευάλωτες ομάδες, όπως είναι οι Ρόμα, οι Ασκάλιοι και οι Αιγύπτιοι, και άτομα με αναπηρία, εικάζεται ότι εξακολουθούν να υφίστανται διακρίσεις, και ότι γίνονται σε ευρεία κλίμακα διακρίσεις λόγω σεξουαλικού προσανατολισμού και ταυτότητας φύλου, ακόμη και από τις κρατικές αρχές· προτρέπει τις αρχές του Μαυροβουνίου να ενισχύσουν τους μηχανισμούς εκτέλεσης για την πρόληψη, την παρακολούθηση, την ποινικοποίηση και τη δίωξη περιπτώσεων στις οποίες έχουν σημειωθεί διακρίσεις· εκφράζει την ανησυχία ότι δεν τηρούνται πλήρως τα εργασιακά δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, και επιδοκιμάζει στο πλαίσιο αυτό το μνημόνιο που διέπει την κατάσταση ατόμων με αναπηρία στην αγορά εργασίας που έχει υπογραφεί από τη Συνομοσπονδία Συνδικαλιστικών Οργανώσεων του Μαυροβουνίου (CTUM) και MKO·
18. εκφράζει την ανησυχία του ότι οι γυναίκες εξακολουθούν να υποεκπροσωπούνται στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και στις ηγετικές θέσεις, τόσο στη δημόσια διοίκηση όσο και στο κοινοβούλιο, σε υπουργεία, σε ανώτατες κυβερνητικές θέσεις και στη διοίκηση δημόσιων επιχειρήσεων· ζητεί να ληφθούν μέτρα για ταχεία ενσωμάτωση της πολιτικής για την ισότητα των φύλων, με την εφαρμογή του σχεδίου δράσης και τη θέσπιση της αρχής των ίσων αμοιβών·
19. χαιρετίζει την έγκριση του νόμου για την προστασία από την ενδοοικογενειακή βία, και καλεί την κυβέρνηση να τον εφαρμόσει ταχέως καθώς και να παράσχει χρηματοδοτική στήριξη σε οργανώσεις που προσφέρουν υπηρεσίες στα θύματα· καλεί τις αρχές να προωθήσουν μια εκστρατεία ευαισθητοποίησης ώστε να ενημερωθούν οι γυναίκες για τα δικαιώματά τους, καθώς και μια πολιτική μηδενικής ανοχής της ενδοοικογενειακής βίας·
20. προτρέπει τις αρχές του Μαυροβουνίου να διασφαλίσουν ότι εφαρμόζονται συνεκτικά οι σχετικές νομοθετικές διατάξεις, συμπεριλαμβανομένου του νόμου για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των μειονοτήτων· υπενθυμίζει ότι όλες οι μειονότητες πρέπει να προστατεύονται με αυστηρή εφαρμογή του νόμου για την απαγόρευση των διακρίσεων· ενθαρρύνει το Μαυροβούνιο να καταβάλει περαιτέρω προσπάθειες αυξάνοντας την ευαισθητοποίηση για κάθε μορφή διακρίσεων· ενθαρρύνει τις αρχές του Μαυροβουνίου

να εξακολουθούν να υποστηρίζουν πλήρως την εφαρμογή του σχεδίου δράσης του για τη διευθέτηση του καθεστώτος των εκτοπισθέντων ατόμων·

21. επιδοκιμάζει τις σε γενικές γραμμές καλές σχέσεις μεταξύ των εθνοτήτων και την καλή γενικότερη προστασία των δικαιωμάτων των μειονοτήτων στη χώρα, και υπενθυμίζει ότι τούτο συνιστά θετική βάση για την έναρξη της ειρηνευτικής διαδικασίας σε μια περιοχή που κάποτε χαρακτηρίζονταν από διεθνοτική βία και μαζικό εκτοπισμό του πληθυσμού, αλλά ζητεί να συμβουλευόνται περαιτέρω οι αρχές και οι διοικητικές δομές τις γνώμες των μειονοτικών ομάδων προκειμένου να συμβάλλουν στη συμφιλίωση στην περιοχή· προς το σκοπό αυτό, επιστά την προσοχή στην ανάγκη να διευκρινιστεί η συνταγματική διάταξη για την επακριβή εκπροσώπηση των μειονοτήτων και επιδοκιμάζει τις ενέργειες που έχουν αναληφθεί για την εξασφάλιση ακριβών στατιστικών δεδομένων στον τομέα αυτό· ζητεί την εναρμόνιση της νομοθεσίας για την ιθαγένεια και του νόμου περί αλλοδαπών σύμφωνα με ευρωπαϊκά πρότυπα· ενθαρρύνει τόσο τους πολιτικούς όσο και τους θρησκευτικούς ηγέτες και από τις δύο πλευρές της μεθορίου μεταξύ Σερβίας και Μαυροβουνίου να συμβάλλουν σε ένα θετικό κλίμα μεταξύ των εθνοτήτων και μεταξύ των θρησκειών, εξευρίσκοντας συμβιβαστικές λύσεις σχετικά με τα επίμαχα ζητήματα, συμπεριλαμβανομένων των αμφισβητούμενων θρησκευτικών τόπων·
22. σημειώνει ότι οι κοινότητες των Ρομά, των Ασκάλι και των Αιγυπτίων εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν προβλήματα λόγω συχνών διακρίσεων· καλεί τις αρχές να βελτιώσουν τις συνθήκες ζωής τους και την πρόσβασή τους στις υπηρεσίες κοινωνικής ασφάλισης, υγείας, εκπαίδευσης και απασχόλησης, και να τους παράσχουν έγγραφα ταυτότητας, κάτι που αποτελεί προϋπόθεση για την πρόσβαση σε οιαδήποτε δημόσια υπηρεσία· τονίζει ότι είναι επείγουσα ανάγκη να βελτιωθούν οι συνθήκες διαβίωσης στα στρατόπεδο Konik και να εγκριθεί και εφαρμοστεί μια βιώσιμη στρατηγική για τη βελτίωση των συνθηκών εντός του στρατοπέδου και το εν ευθέτω χρόνω κλείσιμό του·
23. επαναλαμβάνει τη σπουδαιότητα ενεργών και ανεξάρτητων οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών για τη δημοκρατία· επικροτεί τη βελτιωμένη συνεργασία της κυβέρνησης με ΜΚΟ, και ιδίως στην καταπολέμηση της διαφθοράς· ζητεί την περαιτέρω ενίσχυση των σχέσεων και ευρύτερη διαβούλευση με τις ΜΚΟ σε ό,τι αφορά τη χάραξη της πολιτικής, συμπεριλαμβανομένης της διαμόρφωσης πολιτικών και της νομοθεσίας, καθώς επίσης και της παρακολούθησης των δραστηριοτήτων των αρχών· τονίζει τον καίριο ρόλο που διαδραματίζουν οι παράγοντες της κοινωνίας των πολιτών στην ενίσχυση της περιφερειακής συνεργασίας σε κοινωνικές και πολιτικές πτυχές· επιδοκιμάζει το έργο του Εθνικού Συμβουλίου για την Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση, καθώς και της κοινωνίας των πολιτών, της κυβέρνησης, του δικαστικού τομέα και της αντιπολίτευσης, αλλά ζητεί την ενίσχυση του ρόλου του στην πρόοδο που επιτυγχάνεται για την ένταξη στην ΕΕ·
24. ενθαρρύνει τη κυβέρνηση του Μαυροβουνίου να διατηρεί στενή συνεργασία και τακτικό διάλογο με ΜΚΟ, συνδικαλιστικές οργανώσεις και άλλες οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών· επιδοκιμάζει, στο πλαίσιο αυτό, τη σύσταση του Συμβουλίου Συνεργασίας μεταξύ της κυβέρνησης του Μαυροβουνίου και ΜΚΟ· υπογραμμίζει πόσο σημαντική είναι η ενίσχυση του θεσμικού πλαισίου συνεργασίας μεταξύ της κυβέρνησης, ΜΚΟ, συνδικαλιστικών οργανώσεων και άλλων οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών·
25. επιδοκιμάζει την πρόοδο που έχει επιτευχθεί κατά την εφαρμογή της μεταρρυθμιστικής διαδικασίας της Μπολόνια και ζητεί να καταβληθούν περαιτέρω προσπάθειες για να βελτιωθεί η ποιότητα της εκπαίδευσης, τόσο της γενικής όσο και της επαγγελματικής, να

παρέχονται στους νέους οι απαιτούμενες δεξιότητες για την επιτυχή ανταγωνιστικότητα τους στην αγορά εργασίας· ζητεί την αποτελεσματικότερη εφαρμογή της στρατηγικής για μια εκπαίδευση που θα προωθεί την ενσωμάτωση, συμπεριλαμβανομένων παιδιών από ευάλωτες ομάδες·

26. αναγνωρίζει τα μέτρα που έλαβε η κυβέρνηση του Μαυροβουνίου για να διασφαλιστεί η ελευθερία έκφρασης στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, με τη θέσπιση του νόμου για τα ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης και με τροποποιήσεις του ποινικού κώδικα, αλλά ζητεί να καταβληθούν περαιτέρω προσπάθειες προκειμένου να εξασφαλιστούν η ανεξαρτησία και ο επαγγελματισμός των μέσων ενημέρωσης, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης των ικανοτήτων και της ανεξαρτησίας των δημόσιων ραδιοτηλεοπτικών σταθμών· καλεί τις αρχές του Μαυροβουνίου να διατρανώσουν τη δέσμευσή τους ώστε να εξασφαλιστεί ότι ο τομέας των μέσων ενημέρωσης λειτουργεί χωρίς πολιτικές παρεμβολές και ότι διασφαλίζεται η ανεξαρτησία των ρυθμιστικών φορέων· επιστά την προσοχή στα δυσανάλογα πρόστιμα για δυσφημήσεις που εξακολουθούν να παρεμποδίζουν την ελευθερία και ανεξαρτησία του έργου των δημοσιογράφων, και ζητεί να εναρμονίζεται πλήρως η νομοθεσία και η πρακτική για τις δυσφημήσεις με τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων· τονίζει ότι οι αναφερθείσες περιπτώσεις εκφοβισμού και σωματικής βίας κατά δημοσιογράφων καθώς και ακτιβιστών της κοινωνίας των πολιτών πρέπει να διερευνώνται πλήρως και να διώκονται οι υπαίτιοι όποτε κρίνεται απαραίτητο· τονίζει τη σπουδαιότητα της επιβολής υψηλών επαγγελματικών προτύπων και της εφαρμογής επαγγελματικού κώδικα δεοντολογίας από τους δημοσιογράφους·
27. επικροτεί τις καλές επιδόσεις της χώρας στην εφαρμογή οικονομικών μεταρρυθμίσεων, αλλά υπογραμμίζει το γεγονός ότι η χρηματοπιστωτική κρίση έχει αποκαλύψει δυνητικές αδυναμίες στο οικονομικό της πρότυπο και έχει καταδείξει την επιτακτική ανάγκη να επέλθουν περαιτέρω διαρθρωτικές αλλαγές· ζητεί ειδικότερα να ληφθούν περαιτέρω μέτρα για τη μεγαλύτερη βελτίωση της παρακολούθησης και επιβολής συμβάσεων ιδιωτικοποίησης, τη διασφάλιση της διαφάνειας κατά την παροχή κρατικής βοήθειας και τη θέσπιση καλύτερης και απλούστερης ρύθμισης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, ειδικότερα για τη διευκόλυνση της λειτουργίας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων·
28. σημειώνει τις βελτιώσεις στη λειτουργία της αγοράς εργασίας, αλλά εκφράζει ανησυχίες λόγω του σημαντικού επιπέδου άτυπης απασχόλησης· θεωρεί την άτυπη οικονομία ως βαθιά ριζωμένο πρόβλημα, η επίλυση του οποίου απαιτεί εμπειριστατωμένες στρατηγικές που πρέπει να περιλαμβάνουν όλους τους τομείς της κοινωνίας· επιστά την προσοχή στο γεγονός ότι η αγορά εργασίας εξακολουθεί να χαρακτηρίζεται από διαρθρωτική ανεργία και ότι ταυτόχρονα οι κενές θέσεις εργασίας υψηλής εξειδίκευσης εξακολουθούν να μην πληρούνται, πράγμα που αποδεικνύει έλλειψη αντιστοιχίας μεταξύ των απαιτούμενων και παρεχόμενων δεξιοτήτων· επιδοκιμάζει τη θέσπιση του εθνικού πλαισίου επιδόσεων που καλύπτει τις νομικές προϋποθέσεις για να καλυφθεί αυτή η έλλειψη αντιστοιχίας, και ενθαρρύνει την κυβέρνηση του Μαυροβουνίου να το εφαρμόσει ταχύτατα·
29. υπογραμμίζει τη σπουδαιότητα των βελτιώσεων στις υποδομές των μεταφορών και της εξασφάλισης διασυνδέσεων στο σύστημα μεταφορών με τα αντίστοιχα συστήματα γειτονικών χωρών για την ανάπτυξη του Μαυροβουνίου· ζητεί να αναπτυχθούν περαιτέρω τα συστήματα των σιδηροδρόμων και να εκσυγχρονιστεί το ισχύον σύστημα, που συνιστά βιώσιμη και οικολογική εναλλακτική λύση στα οδικά συστήματα και θα μπορούσε να αναλάβει σημαντικό μέρος της μεταφοράς εμπορευμάτων και επιβατών·

30. υπογραμμίζει ότι το Μαυροβούνιο έχει κυρώσει τις 8 βασικές συμβάσεις για τα εργατικά δικαιώματα της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ) και τον αναθεωρημένο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη· υπογραμμίζει ότι, αν και στον εργατικό κώδικα παρέχονται βασικά εργατικά και συνδικαλιστικά δικαιώματα, εξακολουθούν να υπάρχουν περιορισμοί· ενθαρρύνει το Μαυροβούνιο να ενισχύσει περαιτέρω τα εργατικά και συνδικαλιστικά δικαιώματα· τονίζει το σημαντικό ρόλο του κοινωνικού διαλόγου και ενθαρρύνει την κυβέρνηση του Μαυροβουνίου να εντατικοποιήσει τις επιδιώξεις της για την περαιτέρω ενίσχυση του Κοινωνικού Συμβουλίου· υπογραμμίζει πόσο σημαντικό είναι να βελτιωθεί η διαφάνεια και η αποτελεσματικότητα του Κοινωνικού Συμβουλίου·
31. επιδοκιμάζει το γεγονός ότι το Σύνταγμα διακηρύσσει ότι το Μαυροβούνιο αποτελεί οικολογικό κράτος· διαπιστώνει το σημαντικό ρόλο που έχει διαδραματίσει στην οικονομία ο τουρισμός και τις δυνατότητές του να συμβάλει στην ανάπτυξη της χώρας· επισημαίνει, ωστόσο, τους κινδύνους που συνεπάγεται ο τουρισμός για το περιβάλλον, και καλεί την κυβέρνηση να λάβει περαιτέρω μέτρα για την προστασία της φύσης, όπως είναι η ταχεία εφαρμογή του νόμου για το περιβάλλον και των παράγωγων νομοθετικών διατάξεων που εκκρεμούν, και να καταβάλει τις περαιτέρω προσπάθειες που χρειάζονται για να προληφθεί πιθανή καταστροφή της ακτής στην Αδριατική· επιστά ειδικότερα την προσοχή στην ανάγκη αποτελεσματικής διαχείρισης των αποβλήτων, ιδίως σε τοπικό επίπεδο, για να διασφαλιστεί η ασφαλής διάθεσή τους· επιδοκιμάζει τα μέτρα για την ανάπτυξη οικονομίας χαμηλότερης χρησιμοποίησης άνθρακα μέσω της ανάπτυξης του σημαντικού υδροηλεκτρικού και λοιπού δυναμικού ανανεώσιμης ενέργειας της χώρας, που θα συμβάλει στην κάλυψη των εγχώριων αναγκών και ενδεχομένως θα αποτελέσει πηγή εξαγωγών και εσόδων σε ξένο συνάλλαγμα για τη χώρα· προειδοποιεί, ωστόσο, ότι τα φράγματα μεγάλου μεγέθους έχουν συχνά σημαντικές δυσμενείς συνέπειες για το περιβάλλον και ζητεί τη διεξαγωγή των κατάλληλων και διαφανών περιβαλλοντικών εκτιμήσεων, συμπεριλαμβανομένων των «περιβαλλοντικά καλύτερων επιλογών» της συμμετοχής του κοινού και της παρέμβασης της κοινωνίας των πολιτών, πριν από την έγκριση ή την αδειοδότησή τους, σύμφωνα με το κεκτημένο της ΕΕ·
32. προτρέπει τις αρχές του Μαυροβουνίου, και ειδικότερα το Υπουργείο Οικονομίας, να δημοσιεύσουν στον ιστότοπό τους όλα τα παραρτήματα και τα έγγραφα που συνδέονται με την πρόσφατη συμφωνία για τη δημιουργία υποθαλάσσιου ενεργειακού αγωγού μεταξύ Μαυροβουνίου και Ιταλίας· ζητεί να δημοσιοποιηθούν οι πλήρεις επιπτώσεις της συμφωνίας, συμπεριλαμβανομένου του περιβαλλοντικού αντίκτυπου·
33. σημειώνει με ικανοποίηση ότι το Μαυροβούνιο είναι έντονα προσηλωμένο στην περιφερειακή συνεργασία και αποτελεί εποικοδομητικό περιφερειακό εταίρο· επαινεί το Μαυροβούνιο για τις καλές του σχέσεις με τις γειτονικές χώρες και τον γενικότερο σταθεροποιητικό ρόλο του στην περιοχή· επισημαίνει ότι η χώρα συμμετέχει ενεργά στους περισσότερους περιφερειακούς οργανισμούς και συνήψε σειρά δικαστικών και αστυνομικών συμφωνιών με τους γείτονές της· επικροτεί τις συμφωνίες επανεισδοχής που κυρώθηκαν πρόσφατα με την Κροατία και τη Σερβία, καθώς και τη συμφωνία εκδόσεως που συνήφθη πρόσφατα με τη Σερβία και την Κροατία· καλεί την χώρα να διευθετήσει ταχύτερα το ζήτημα των συνόρων της με την Κροατία μέσω του Διεθνούς Δικαστηρίου·
34. τονίζει ότι το Κοινοβούλιο του Μαυροβουνίου ήταν το πρώτο στην περιοχή που ενέκρινε το ψήφισμα για την γενοκτονία της Σρεμπρένιτσας και επιδοκιμάζει την ενέργεια αυτή ως σημαντική συμβολή στην περιφερειακή συμφιλίωση·

35. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή και στην Κυβέρνηση και το Κοινοβούλιο του Μαυροβουνίου.